

I. ĐỌC - HIỂU VĂN BẢN (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích dưới đây và trả lời các yêu cầu bên dưới:

Đường Trường Sơn - Đường Hồ Chí Minh, con đường hào hùng và anh dũng không chỉ được miêu tả chân thực qua những trận đánh, qua những chiến công, qua những tấm gương quả cảm mà còn lắng đọng qua những trang văn, văn thơ. Đối với người đọc nhiều thế hệ, Trường Sơn cùng những người lính Trường Sơn năm nào mãi còn trong sự sách.

... Văn nghệ sĩ cũng đã trở thành những người lính đặc biệt trên đường Hồ Chí Minh huyền thoại. Họ được những người lính chiến đấu dọc con đường huyền thoại này đùm bọc, bảo vệ, tạo nguồn cảm hứng bất tận để viết ra những văn thơ. Những bài thơ ấy đã góp phần động viên, xúc động tinh thần và làm mát lòng nhân dân hai miền Nam - Bắc trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.

(Trích: Trường Sơn mạch nguồn cảm hứng bất tận trong văn học, Hoài An

<http://m.baodaknong.org.vn>)

Câu 1 (0.5 điểm)

Xác định các phương thức biểu đạt của đoạn trích trên.

Câu 2 (1.0 điểm)

Em hãy chỉ ra một thành phần biệt lập (gọi tên thành phần biệt lập đó) và một khởi ngữ có trong đoạn văn thứ nhất.

Câu 3 (0.5 điểm)

Viết một câu văn nói về cảm xúc của em sau khi đọc xong đoạn trích trên, trong câu văn đó có chứa một thành phần cảm thán.

Câu 4 (1.0 điểm)

Nếu nội dung của đoạn trích trên. Từ nội dung này, em liên tưởng đến tác phẩm nào đã được học trong chương trình Ngữ văn lớp 9.

II. TẬP LÀM VĂN (7.0 điểm)**Câu 1 (2.0 điểm)**

Từ nội dung của đoạn trích ở phần Đọc - hiểu văn bản, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về trách nhiệm của thế hệ trẻ ngày nay đối với Tổ quốc.

Câu 2 (5.0 điểm)

Cảm nhận hai đoạn thơ trong bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ* của Thanh Hải để thấy được tâm hồn tha thiết của nhà thơ tràn ngập niềm cảm xúc trước mùa xuân của thiên nhiên, mùa xuân của đất nước:

“Mọc giữa dòng sông xanh
Một bông hoa tím biếc
Ơi con chim chiền chiện
Hót chi mà vang trời
Từng giọt long lanh rơi
Tôi đưa tay tôi hứng.
Mùa xuân người cầm súng
Lộc giắt đầy trên lưng
Mùa xuân người ra đồng
Lộc trải dài nương mạ
Tất cả như hối hả
Tất cả như xôn xao...”

(Trích *Mùa xuân nho nhỏ* – Thanh Hải, *Ngữ văn 9*, Tập hai, NXB Giáo dục, tr.55-56).

I. HƯỚNG DẪN CHUNG

1. Do đặc trưng của môn Ngữ văn, bài làm của thí sinh cần được dành giá tổng quát, tránh đếm ý cho điểm.
2. Cho cho điểm tối đa theo thang điểm với những bài viết đáp ứng đầy đủ những yêu cầu đã nêu ở mỗi câu, đồng thời phải chặt chẽ, diễn đạt lưu loát có cảm xúc.
3. Khuyến khích những bài viết có sáng tạo.
4. Không cho điểm cao đối với những bài chỉ nêu chung chung, sáo rỗng.

II. ĐÁP ÁN VÀ THANG ĐIỂM

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I. ĐỌC, HIỂU VĂN BẢN	Câu 1	Phương thức biểu đạt của đoạn trích : tự sự, biểu cảm * Lưu ý: HS xác định mỗi phương thức biểu đạt cho 0,25đ	0,5
	Câu 2	- Thành phần biệt lập: Đường Hồ Chí Minh (0,25đ) Gọi tên: thành phần biệt lập phụ chú.(0,25đ) - Khởi ngữ: người đọc nhiều thế hệ (0,5đ)	1,0
	Câu 3	- Đặt được câu văn nói về cảm xúc của mình sau khi đọc xong đoạn trích trên. Trong câu văn đó có chứa một thành phần cảm thán.	0,5
	Câu 4	- Nội dung của đoạn trích: Đường Trường Sơn con đường hào hùng và anh dũng đã đi vào huyền thoại chính là mạch nguồn cảm hứng bất tận cho các văn nghệ sĩ sáng tác trong văn học. - Từ nội dung này, hs liên tưởng đến tác phẩm: Bài thơ về tiểu đội xe không kính của Phạm Tiến Duật. Hoặc Những ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê. * Lưu ý: - Phân nội dung đoạn trích học sinh có thể diễn đạt theo nhiều cách khác nhau, ngôn từ khác nhưng vẫn đảm bảo được ý, giáo viên linh hoạt cho điểm (0,5đ) HS liên tưởng đến một trong hai tác phẩm cho 0,5đ	1,0
	Câu 1	Học sinh có thể trình bày suy nghĩ theo nhiều cách khác nhau nhưng về cơ bản cần đảm bảo các yêu cầu sau: * Về hình thức:Viết đoạn văn khoảng 200 chữ (có mở đoạn, phát triển đoạn, kết đoạn.) * Lưu ý: Nếu học sinh viết từ 400 chữ trở lên hoặc viết thành bài văn thì trừ 0,25đ * Về nội dung:Cần nổi bật các ý - Dẫn dắt vào vấn đề: Trách nhiệm của thế hệ trẻ ngày nay đối với Tổ quốc. - Giải thích: Trách nhiệm đối với Tổ quốc: + Trách nhiệm là điều như cơm muối thấm vào hoặc như máu thấm vào	2,0

**H. TẬP
LÀM
VĂN**

mình.
+ Trách nhiệm đối với Tổ quốc: sẵn sàng gánh vác việc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc; dám nhận công việc khó khăn, gian khổ, cấp bách khi Tổ quốc cần.

- **Bàn luận:**

+ Biểu hiện của người có trách nhiệm đối với Tổ quốc. (Trong thời bình hoặc khi đất nước lâm nguy,...)

+ Ý nghĩa của những việc làm đó.

Sống có trách nhiệm đối với Tổ quốc là một chuẩn mực để đánh giá nhân cách của một người. Là một nét sống đẹp, là phẩm chất cần có của thế hệ trẻ.

Sống có trách nhiệm đối với Tổ quốc được mọi người tin yêu, kính trọng.

+ Dẫn chứng

+ Phê phán những người thiếu trách nhiệm đối với Tổ quốc.

- **Bài học nhận thức và hành động:**

* Lưu ý: Trên đây là những gợi ý để giáo viên chấm. Tuy nhiên vì đây là một đoạn văn ngắn 200 chữ nên giáo viên cần linh hoạt (học sinh cần hiểu vấn đề, biết cách viết văn nghị luận xã hội), tránh đếm ý cho điểm.

**Câu
2**

* **Yêu cầu về kỹ năng:** Hiểu đúng yêu cầu của đề bài và vận dụng tốt kỹ năng làm bài Nghị luận về một bài thơ, đoạn thơ. Bài làm có kết cấu chặt chẽ, bố cục rõ ràng, diễn đạt lưu loát, lý lẽ kèm dẫn chứng thuyết phục, hay; không mắc lỗi dùng từ, đặt câu, lỗi chính tả. Biết vận dụng, phối hợp nhiều thao tác nghị luận: Giải thích, chứng minh, bình luận ...

* **Yêu cầu về nội dung:**

Học sinh có thể trình bày cảm nhận theo nhiều cách khác nhau nhưng về cơ bản cần đảm bảo những yêu cầu sau:

1. Mở bài :

- Giới thiệu nhà thơ Thanh Hải, hoàn cảnh ra đời của bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ*

- Nêu vấn đề: tâm hồn tha thiết của nhà thơ tràn ngập niềm cảm xúc trước mùa xuân của thiên nhiên, mùa xuân của đất nước.

- Trích dẫn hai khổ thơ (có thể trích dẫn nguyên văn hoặc câu đầu ... câu cuối).

0.5

2. Thân bài

a. Mạch cảm xúc của bài thơ

Mạch cảm xúc được khơi nguồn từ vẻ đẹp mùa xuân của thiên nhiên mở rộng ra với mùa xuân của đất nước và cảm xúc lắng đọng vào suy tư, ước nguyện.

b. Cảm nhận

* **Bức tranh thiên nhiên được cảm nhận bằng những hình ảnh đầy sắc xuân của thiên nhiên, đất trời.**

- Với vài nét phác hoạ về mùa xuân trên xứ Huế, nhà thơ cảm nhận được ở mùa xuân với tất cả vẻ đẹp của đất trời (một " dòng sông", "mặt bông hoa", tiếng chim hót).

- Hình ảnh gây tác động hơn cả là "giọt long lanh rơi".

- Nhà thơ cảm nhận mùa xuân không chỉ bằng thị giác, thính giác mà còn bằng xúc giác: "Tôi đưa tay tôi hứng" - nghệ thuật ẩn dụ chuyển

4.0

đổi cảm giác tinh tế.

- Đảo ngữ và động từ "Mọc" ở đầu câu đã tạo sức sống cho mùa xuân.

- Âm thanh tiếng chim "chiền chiền" thể hiện cái nhìn triu mến với cảnh vật.

=> Với khổ thơ đầu, nhà thơ bộc lộ niềm say sưa, ngây ngất trước thiên nhiên tươi đẹp và càng trân trọng, thiết tha yêu cuộc sống.

*** Mùa xuân của đất nước, con người.**

- Cách dùng điệp ngữ "Mùa xuân" và điệp từ "Lộc", tất cả khiến cho lời thơ nhịp nhàng, hình ảnh mùa xuân tràn đầy sức sống hiện ra rõ nét.

- Cấu trúc sóng đôi "Mùa xuân... cảm hứng;" "Mùa xuân... ra đồng" khắc họa hai nhiệm vụ không thể tách rời: chiến đấu bảo vệ đất nước và lao động dựng xây đất nước (hoàn cảnh đất nước mới thống nhất, phải đối mặt với nhiều khó khăn và thử thách gay gắt)..

- Từ láy "hối hả", "xôn xao" và nhịp thơ nhanh diễn tả không khí rộn ràng, khẩn trương, náo nức, tung bừng của cả nước sau ngày giải phóng.

=> Nhà thơ viết những dòng thơ lúc đang nằm trên giường bệnh, tai không thể nghe được âm thanh mùa xuân đất nước, mắt không thể nhìn thấy người người ra trận, ra đồng. Nhưng tác giả vẫn cảm nhận được hiện thực cuộc sống và thể hiện trên trang viết của mình về niềm tin, niềm tự hào vào tương lai tươi sáng của đất nước.

c. Đánh giá chung:

- Viết theo thể thơ năm chữ nhẹ nhàng, tha thiết, mang âm hưởng gần gũi với dân ca.

- Kết hợp hài hòa giữa những hình ảnh thơ tự nhiên, giản dị với những hình ảnh giàu ý nghĩa biểu trưng, khái quát.

- Sử dụng ngôn ngữ thơ giản dị, trong sáng, giàu hình ảnh, giàu cảm xúc với các ẩn dụ, điệp từ, điệp ngữ...

- Cấu tứ chặt chẽ, giọng thơ luôn có sự biến đổi phù hợp với nội dung từng đoạn

3. Kết bài:

- Nhà thơ Thanh Hải đã góp phần tạo nên một sắc xuân nhẹ nhàng bằng tình cảm thiết tha yêu cuộc sống.

- Cảm xúc đẹp về mùa xuân, gợi suy nghĩ về lẽ sống cao đẹp của một tâm hồn trong sáng.

- Nêu suy nghĩ của bản thân.

***Lưu ý:**

Trên đây có tính chất gợi ý, giám khảo trân trọng những suy nghĩ riêng, phát hiện sự sáng tạo của học sinh.

Giáo viên cần linh hoạt trong khâu chấm điểm bài làm của học sinh.

0.5